

SVETOVNI DAN ZEMLJE

naravoslovni dan: četrtek, 23. 4. 2020

V tem tednu (našem 6. tednu pouka na daljavo) obeležujemo svetovni dan Zemlje (22. 4.), zato je prav, da se posvetimo planetu, ki je naš dom.

Dejavnosti smo razporedili na dve obdobji, večina jih je sicer primerna za vse generacije. Tudi za starše in stare starše. Tako ogledi filmov, risank kot ostale dejavnosti. Vsaka od njih spodbuja razmislek in je iztočnica za usmerjen pogovor. V urniku bo dan zabeležen v četrtek, sicer pa vabimo, da se v tem tednu kar večkrat posvetimo skrbi za Zemljo.

1. triletje: NARAVOSLOVNI DAN: Dan Zemlje

Namesto načrtovanega dneva: ND Minicity

Vodja: Petra Kraigher, Valentina Žemva

Infodrom: Dan zemlje

<https://otroski.rtvsllo.si/infodrom/avacc/media/play/id/174611415/section/oddaje>

Oglej si del oddaje, ki govori o dnevu zemlje od 0.30 min do 2.55 min.

Oglej si spletno stran TRIGLAVSKA ZAKLADNICA in sicer o pomladi, pomladnih rastlinah...

<https://www.triglavskazakladnica.si/asset/QHfLGHjgXF2WxvgAX>

Oglej si dve poučni risanki, kako se obnašamo v naravi.

<https://www.youtube.com/watch?v=q5RkiR8jg9I>

https://www.youtube.com/watch?v=iHNWzoa-VG4&feature=emb_rel_pause

PAPIRČKOVO POTOVANJE:

<https://www.youtube.com/watch?v=gx3y6Kptx3k>

Raziskuj svet okoli sebe:

Izdelaj odtis drevesnega lubja in ga opazuj.

Vzemi kos papirja in voščenko. Papir prilepi na deblo drevesa tako, da se ne premika. Z najdaljšo stranico voščenske podrgni po papirju. Tako dobiš na papirju odtis lubja drevesa. Preizkusi na več različnih drevesih; opazuj odtise in jih primerjaj v čem so si podobni in v čem se razlikujejo.

Izdelaj zbirko stvari iz narave (kamenčkov, storžev, listkov, semen, polžjih hišic, odtisov lubja dreves, fotografij cvetov ali drobnih živali ...).

Svet pod lupo:

Odpravi se na travnik in s seboj vzemi povečevalno steklo ali lupo. Opazuj rastline in njihove dele in drobne živali. Eno si izberi in jo nariši. Vse, kar si opazoval po opazovanju nepoškodovano vrni v naravo.

Zdravilna zelišča - Čaj iz divjih marjetic

Čaj iz marjetic nas napolni z energijo in pomaga pri lažšanju dihalnih tegob, kot so bronhitis, sinusitis in kašelj.

Sestavine:

- 1 pest posušenih cvetov marjetic,
- 1 skodelica vroče, ne vrele vode,
- 1 žlička medu.

Priprava:

V skodelico zlijte vodo in ji dodajte marjetice. Pustite namakati 10 minut, nato precedite. Dodajte med in premešajte. *Počakajte, da se čaj ohladi na primerno temperaturo. Zdaj je pripravljen za uživanje.*

Opozorilo: divje marjetice lahko povzročijo alergijsko reakcijo pri ljudeh, ki so občutljivi na rastline iz družine nebinovk.

Pojdi v naravo (okolica hiše, vrt, travnik ...) in poišči nekaj:

- zelenega,
- živega,
- hrapavega,
- dišečega,
- rumenega,
- mehkega.

Rešitve lahko narišeš, napišeš v zvezek, fotografiraš ...

Skrb za okolje:

Pomagaj pri urejanju domačega vrta.

Pograbi trato pred hišo.

Pomagaj pri sajenju sadik zelenjave.

Prosi, da imaš svoj delček vrtilčka, na katerega posej in posadi nekaj zelenjave in rožic. Zanje skrbi vse leto. Po potrebi jih zalij in okoplji. Z gredice pa sproti odstranjuj plevel.

Iz odpadnih plastenk in druge embalaže izdelaj lončke za rože in sadike dišavnih in začimb.

Izdelaj hotel za žuželke:

Med žuželkami je veliko takih, ki so na vrtu ali polju zelo koristne, saj rastline oprašujejo, pojejo pa tudi veliko škodljivcev. Koristne žuželke so pikapolonice, strigalice, divje čebele in čmrlji, tenčičarice, muhe trepetavke ... Napravimo jim domovanje. Na sprehodu nabavimo različne naravni material (storžji, vejice, mah, votle veje trstike, bambusa, dodamo papirnate rollice, seno), material zložimo v plastenko z vhodom. Domovanje obesimo na vrt v zavetrje, meter od tal, z vhodom proti jugovzhodu. Najprej pa si pogledj: <https://www.youtube.com/watch?v=1DpekrZt2A4>

Igra v naravi:

Preživi čim več časa na prostem in se igraj različne stare otroške igre (ristanc, zemljo krast ...)

Vzemi si čas za kratek sprehod v bližnji gozd.

1. **Bodi pozoren na odpadke, ki jih lahko opaziš na sprehodu. Razmisli, kaj bi ti naredil, da odpadki ne bi končali v naravi.**
2. **V naravi si lahko zelo aktiven.**

Poišči leseno vejo/palico in jo postavi predse. 5-krat jo preskoči naprej in nazaj. Si utrujen/a? Si pripravljen/a na nove izzive?

Poišči storž in se postavi za leseno vejo/palico, ki si jo našel prej. 3-krat vrzi storž. Oцени dolžino najdaljšega meta.

Poznaš igro 3 v vrsto?

Igra je za 2 igralca. Cilj igre je sestaviti zaporedje treh istih predmetov – tri v vrsto (vodoravno, navpično, diagonalno). Zmaga tisti, ki prvi sestavi tri v vrsto.

Prvi igralec mora poiskati vsaj 5 kamnov. Drugi pa vsaj 5 storžev ali odpadlih listov. Skupaj pa poiščita 4 palice in sestavita spodnjo mrežo.

2. in 3. triletje: NARAVOSLOVNI DAN: Dan Zemlje

Namesto načrtovanega dneva: ND (4., 5.) Kraljestvo rastlin in živali

Vodja: Francka Jensterle

Namesto Namesto načrtovanega dneva (6.–9.): Ekosistemi

Vodja: Asja Sodja

Oglej si spletno stran TRIGLAVSKA ZAKLADNICA, in sicer o pomladi, pomladnih rastlinah.

<https://www.triglavskazakladnica.si/asset/QHfLGHjgXF2WxvgAX>

Oglej si dve poučni risanki, kako se obnašamo v naravi.

<https://www.youtube.com/watch?v=q5RkiR8jg9I>

https://www.youtube.com/watch?v=iHNWzoa-VG4&feature=emb_rel_pause

Oglej si dokumentarni film **Žejni planet** na naslednji povezavi:

<https://video.arnes.si/portal/asset.zul?id=u24apoMYhLZUWFYpoVs4R1Li>

Navodila za ogled filma

- **Kaj:** 90-minutni dokumentarni film Žejni svet Yann Arthus-Bertranda. Film ima slovenske podnapise.
- **Kje:** na [povezavi](#) na portalu Arnes Video. Povezava bo aktivna ob začetku predvajanja filma.
- **Kdaj:** od 17. 4. 2020 do 24. 4. 2020.
- **Zakaj:** ker je Slovenija zaenkrat še tako bogata država, da čisto pitno vodo zlivamo v straniščne školjke.
- **Kaj želimo od vas:** veseli bi bili vaše [povratne informacije](#).
- **Napovednik:** [Žejni svet \(La soif du monde\)](#).
- **Uvodnik:** [Voda je vir življenja ali vzrok smrti, prof. dr. Mihael Toman](#).

Opozorilo: Film je avtorsko zaščiten gradivo. Učitelji svojim učencem lahko posredujete spletno povezavo na dokumentarni film, ki bo aktivna teden dni, jih pa ob tem opozorite, da je ogled omogočen izključno v izobraževalne namene in da je prepovedano vsakršno distribuiranje dokumentarnega filma (to vključuje snemanje, presnemavanje, posredovanje ter objave na spletu v kakršnikoli obliki).

Spoznavaj naravo s svojimi čutili

Sprehodi se na vrt, travnik, v gozd ...

1. Zapri oči in globoko vdihni skozi nos. Razmišljaj o vonjavah, ki jih zaznavaš, na kaj te vonj spominja?
2. Še vedno imaš zaprte oči, sedaj se osredotoči na sluh: Kaj slišiš? Ali prihaja zvok iz narave ali od človeka?
3. Še vedno imaš zaprte oči. Uporabi svoj tip, potipaj snovi v tvoji bližini, kaj občutiš?
4. Odpri oči in opazuj, kaj se nahaja naravnost pred tabo, opazuj barve, oblike, različnost, lepoto ...

Skrb za naravo

Če imaš svoj vrt, pojdi in poglej, kaj lahko urediš.

Vzemi orodje, ki ti je na voljo, in grabi, prekoplji, presadi, pomagaj staršem pri urejanju gredic, uredi in posadi svojo gredico, pomagaj pri presajanju rož, pometi, pospravi dvorišče, najdi nekaj, kar bi polepšalo in popestrilo vaš dom.

Igre v naravi

Narava nam ponuja veliko možnosti za gibanje in igro. Sprehod, tek, balinanje, ristanc, lovljenje. A pazi, da se ne poškoduješ, pazi tudi na odpadke. Prosi domače, da te naučijo kakšno staro igro.

Primer: zemljo krast, zbijanje kože ... Morda naredite piščalko, lok ...

Preizkusite naravi prijazno čiščenje

Madeže vodnega kamna očistimo z vinskim kisom.

Ploščice v kopalnici se bolj svetijo, če jih zdrgnemo z mešanico kisa in vode in nato obrišemo s časopisnim papirjem.

Umivalnik se bo bolj svetil, če ga zdrgnemo z belo stranjo pomarančne lupine.

Avto, kopalnica ... bosta dišala prijetneje, če na kos vate nakapamo nekaj kapljic eteričnega olja.

Madeže v straniščni školjki potresemo s sodo bikarbono ali pecilnim praškom.

Če se na očiščenih oknih vidijo lise, jih obrišemo z mineralno vodo in obrišemo do suhega.

Neprijetne vonjave v hladilniku odžene odprt zavitek pecilnega praška ali krožniček mlete kave.

Če vam v pečici kaj prekipi, potresite s soljo. Ko se pečica ohladi, zdrgnite in obrišite z vlažno krpo.

Limona odstranjuje madeže rje.

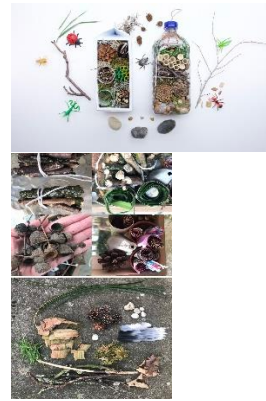
Majhne ali ozke vaze najlažje očistimo, če vanje damo slano vodo in surov riž ter večkrat močno potresemo.

Izdelaj hotel za žuželke:

Med žuželkami je veliko takih, ki so na vrtu ali polju zelo koristne, saj rastline oprašujejo, pojejo pa tudi veliko škodljivcev. Koristne žuželke so pikapolonice, strigalice, divje čebele in čmrlji, tenčičarice, muhe trepetavke ... Napravimo jim domovanje. Na sprehodu nabavimo različni naravni material (storži, vejice, mah, votle veje trstike, bambusa, dodamo papirnate rollice, seno), material zložimo v plastenko z vhodom. Domovanje obesimo na vrt v zavetrje, meter od tal, z vhodom proti jugovzhodu. Najprej pa si poglej:

<https://www.youtube.com/watch?v=1DpekrZt2A4>

Tatjana Pintar,
pomočnica ravnateljice